

2018-09-14

Kommunstyrelserna
Landstingsstyrelserna/regionstyrelserna

Kompetenssatsning för förtroendevalda och tjänstemän

Ärendenr: 18/03884

Förbundsstyrelsens beslut

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har vid sammanträde den 14 september 2018 beslutat

att för sin del godkänna överenskommelsen med regeringen om ett kompetenslyft för ökad digital kompetens hos ledning i kommuner, landsting och regioner, samt

att i en skrivelse informera kommuner, landsting och regioner om överenskommelsen.

Bakgrund

Flera aktörer har pekat på ett stort behov av att höja kompetensen om digitalisering bland annat inom kommuner och landsting, däribland Digitaliseringskommissionen (SOU 2015:91)). Ekonomistyrningsverket (ESV) säger att hela den offentliga sektorn behöver göra ett rejält kompetenslyft för att kunna ta tillvara digitaliseringens möjligheter (2018:31). I en analys av Vinnovas uppger drygt 80 procent av alla kommuner att de tror att AI skulle tillföra ganska eller mycket stor nytta för verksamhetens effektivitet, kvalitet och service. Brist på digital kompetens pekas dock ut som en flaskhals (N2017/07836/FÖF).

Överenskommelsen skulle innebära att SKL får totalt 10 miljoner kronor under perioden 2018-2020. Medlen ska enligt överenskommelsen användas för att utforma ett kompetenslyft avseende förändrings- och innovationsledning för att utveckla och säkra den digitala omställningen inom kommuner, landsting och regioner. SKL:s kansli har sedan tidigare påbörjat ett arbete med att se över och ensa befintliga ledarprogram samt stärka fokus på förändrings- och innovationsledning och digitalisering. Intentionerna i överenskommelsen linjerar väl med en redan inledd omställning av ledarprogram och kompetenssatsningar på SKL.

Vid behov redovisas överenskommelsen/rekommendationen i **bilaga 1**.

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Micko
Ordförande

Näringsdepartementet

Överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting om ett kompetenslyft för ökad digital kompetens hos ledning i kommuner och landsting under perioden 2018–2020

Syfte

Denna överenskommelse beskriver den övergripande inriktningen för en närmare samverkan mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) kring ett kompetenslyft avseende ökad digital kompetens i kommuner och landsting.

Kompetenslyftets mål är att höja den digitala kompetensen hos ledning i kommuner och landsting. Med ledning avses politiker, ledande tjänstemän och andra nyckelpersoner inom kommuner och landsting. Syftet är att öka deras förmåga att ta till vara digitaliseringens möjligheter och hantera dess utmaningar samt att öka takten i moderniseringen av välfärden och den offentliga sektorn. Kompetenslyftet ska bidra till ökad effektivitet och kvalitet i kommuners och landstings egna verksamheter, samt i deras service och tjänster gentemot medborgare och företag.

Bakgrund

Regeringens digitaliseringsstrategi För ett hållbart digitaliserat Sverige syftar till att tydliggöra och stärka arbetet med att uppnå det av riksdagen beslutade målet att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter (prop. 2011/12:1, utg. omr. 22, bet. 2011/12:TU1, rskr. 2011/12:87). Regeringens vision är ett hållbart digitaliserat Sverige. Visionen handlar om ett Sverige där alla i hela landet är en del av och har förtroende för det digitaliserade samhället. Det handlar om ett samhälle som digitaliseras

för att det förenklar vardagen för privatpersoner och företag, för att det bidrar till en effektiv offentlig sektor med hög kvalitet, skapar konkurrenskraft och leder till nya jobb och för att det utvecklar Sverige. Målet grundas i en övertygelse om att digitalisering är ett viktigt verktyg som kan skapa nytta i samhällsfunktioner och för människor.

Digitalisering av offentlig förvaltning styrs också av målet om en innovativ och samverkande statsförvaltning som är rättssäker och effektiv, har väl utvecklad kvalitet, service och tillgänglighet och som därigenom bidrar till Sveriges utveckling och till ett effektivt EU-arbete (prop. 2009/10:175, bet. 2009/10:FiU38, rskr. 2009/10:315).

Regeringens digitaliseringsstrategi innehåller fem områden med delmål som tydliggör viktiga aspekter för digitaliseringspolitiken och förutsättningar för att digitaliseringen ska kunna bidra till en positiv samhällsutveckling. Dessa områden är digital kompetens, digital trygghet, digital innovation, digital ledning och digital infrastruktur. Digitaliseringsstrategin understryker att det politiska ledarskapet har stor betydelse för ett framgångsrikt lokalt och regionalt digitaliseringsarbete.

Kommuner och landsting levererar merparten av de offentliga välfärdstjänsterna och har därmed en avgörande roll för den digitala omställningen av Sveriges välfärd. Kommuner och landsting står inför omfattande utmaningar bl.a. kopplat till välfärdens långsiktiga finansiering, kompetensförsörjning och ökade krav på offentlig service. Digitalisering och användning av ny teknik för att erbjuda god service samt för att hitta smarta och effektiva arbetssätt är nycklar för att möta dessa utmaningar. Regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting har också lyft digitaliseringsfrågan i tidigare överenskommelser, bl.a. inom ramen för Vision e-hälsa 2025 (S2017/00378/FS) och den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet (U2017/04119/S).

För att klara en hållbar digital omställning av verksamheter inom kommuner och landsting och hantera de förändringar som digitaliseringen för med sig behövs förstärkt digital kompetens hos politiker, ledande tjänstemän och andra nyckelpersoner. Flera aktörer har framhållit att det finns ett stort behov av att höja kompetensen om digitalisering bl.a. inom kommuner och landsting, däribland Digitaliseringskommissionen i betänkandet Digitaliseringens transformerande kraft – vägval för framtiden (SOU

2015:91) och Verket för innovationssystem (Vinnova) i rapporten Artificiell intelligens i svenskt näringsliv och samhälle - Analys av utveckling och potential (N2017/07836/FÖF). I Vinnovas rapport framkommer att drygt 80 procent av alla kommuner uppger att de tror att artificiell intelligens skulle tillföra ganska eller mycket stor nytta för verksamhetens effektivitet, kvalitet och service. Brist på digital kompetens pekas dock ut som en flaskhals. Ekonomistyrningsverket (ESV) har sedan 2015 regeringens uppdrag att årligen följa upp digitaliseringen av det offentliga Sverige. ESV konstaterar i rapporten Digitaliseringen av det offentliga Sverige att i princip hela den offentliga sektorn behöver göra ett rejält kompetenslyft för att kunna ta tillvara digitaliseringens möjligheter (ESV 2018:31). För att digitaliseringens möjligheter ska kunna tas tillvara behöver ledning i kommuner och landsting själva och i samverkan med andra offentliga aktörer och näringslivet, t.ex. innovativa unga företag, arbeta systematiskt och strukturerat med att leda genomförandet av en digital omställning.

En viktig målsättning i regeringens nationella strategi för samhällets informations- och cybersäkerhet (skr. 2016/17:213) är att kommuner och landsting ska ha kännedom om hot och risker, ta ansvar för sin informationssäkerhet och bedriva ett systematiskt informationssäkerhetsarbete. Regeringen har därför gett Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i uppdrag att förbättra kommunernas informationssäkerhet i samarbete med länsstyrelserna och i samverkan med SKL, bl.a. genom riktade utbildningsinsatser mot kommuner och landsting (Ju2018/02265/SSK).

Överenskommelsen

SKL ska utforma ett kompetenslyft avseende digital kompetens som stärker politikers, ledande tjänstemäns och andra nyckelpersoners kunskap om digitaliseringens möjligheter, liksom deras förmåga att systematiskt leda och driva på innovation och verksamhetsutveckling som tar vara på digitaliseringens möjligheter och hanterar dess utmaningar.

SKL ska erbjuda politiker, ledande tjänstemän och andra nyckelpersoner i kommuner och landsting möjlighet att ta del av kompetenslyftet. SKL ska överväga eventuella behov av prioriteringar, t.ex. avseende upplägg av kompetenslyftet och inom målgruppen politiker, ledande tjänstemän och andra nyckelpersoner inom kommuner och landsting. I utformningen av

kompetenslyftet ska SKL beakta ett jämställdhetsperspektiv och, när det är relevant, använda digitala arbetssätt och verktyg.

SKL ska utforma kompetenslyftet i samverkan med Myndigheten för digital förvaltning, efter att myndigheten har inrättats, i samråd med relevanta aktörer, såsom Post- och telestyrelsen inklusive Digitaliseringsrådets kansli, Socialstyrelsen, E-hälsomyndigheten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, samt i dialog med Statens skolverk.

Finansiering och utbetalningsvillkor

För denna överenskommelse beräknas regeringen avsätta totalt 10 miljoner kronor under perioden 2018–2020, under förutsättning att riksdagen fattar nödvändiga beslut, med fördelningen 2 miljoner kronor 2018, 3 miljoner kronor 2019 och 5 miljoner kronor 2020.

Medlen utbetalas vid tre tillfällen till SKL efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisition av medel ska ske senast den 15 november 2018 och därefter senast den 15 mars respektive år. Rätten till bidrag förfaller om rekvisition inte inkommit inom denna tid.

Rapportering

SKL ska lämna en första delrapport till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 28 februari 2019 avseende kompetenslyftets upplägg, målgrupper, prioriteringar och planerade aktiviteter samt uppföljningsbara mål för kompetenslyftet. En andra delrapport ska lämnas senast den 28 februari 2020 och uppdraget ska slutrapporteras senast den 28 februari 2021. SKL ska i den andra delrapporten och i slutrapporten redogöra för genomförande och resultat i förhållande till satsningens mål, samt ge rekommendationer för fortsatt arbete.

Redovisning av ekonomiska medel och återbetalning

En ekonomisk redovisning för kalenderåret som visar hur medlen har använts ska lämnas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 28 februari 2019 avseende 2018, den 28 februari 2020 avseende 2019 och den 28 februari 2021 avseende 2020. Information om eventuella avvikelser och åtgärdsförslag ska finnas med i redovisningen. Om redovisningen inte inkommer i tid kan Regeringskansliet (Näringsdepartementet) återkräva medlen. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet på

bankgiro 5052-5781 med angivande av diarienummer N2018/04597/D senast den 31 mars 2019 för kalenderåret 2018, senast den 31 mars 2020 för kalenderåret 2019 och senast den 31 mars 2021 för kalenderåret 2020.

Rekvisitionen, den ekonomiska redovisningen och rapporterna ska vara undertecknade i original av en behörig företrädare för SKL. Diarienummer N2018/04597/D ska framgå av samtliga handlingar. Regeringskansliet (Näringsdepartementet) har rätt att begära in kopior av räkenskaper och övrigt underlag som rör medlens användning.

Överenskommelsens giltighet

Parterna är eniga om behovet av en nära samverkan och långsiktighet i arbetet med att stärka den digitala kompetensen hos ledning i kommuner och landsting. För att skapa en önskad långsiktighet gäller denna överenskommelse från och med dagen för den sista underskriften till och med 31 december 2020. Parterna har också möjlighet att i samförstånd revidera överenskommelsen under innevarande period.

Denna överenskommelse är upprättad i två (2) likalydande exemplar, varav parterna har tagit varsitt.

För regeringen

Stockholm 4/9-18

Ort, datum

P. Eriksson

Underskrift

Peter Eriksson

Namnförtydligande

För Sveriges Kommuner och Landsting

Stockholm 14/9 2018

Ort, datum

Anna Micko

Underskrift

Anna Micko

Namnförtydligande